

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే

॥ ఏకషష్ఠితమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ ఏకషష్ఠితమః సర్గః ॥

మధువనం గత్వా తత్రత్యానాం మధూనాం ఫలానాం చ
వానరైర్యథేష్టముపభోగో వనరక్షకస్య భువి వికర్షణం చ

తతో జాంబవతో వాక్యమగృహ్ణంత వనౌకసః ।

అంగదప్రముఖా వీరా హనూమాంశ్చ మహాకపిః ॥ 5.61.1 ॥

ప్రీతిమంతస్తతః సర్వే వాయుపుత్రపురః సరాః ।

మహేంద్రాగ్రాత్ సముత్పత్య పుష్పవః ప్లవగర్షభాః ॥ 5.61.2 ॥

మేరుమందరసంకాశా మత్తా ఇవ మహాగజాః ।

ఛాదయంత ఇవాకాశం మహాకాయా మహాబలాః ॥ 5.61.3 ॥

సభాజ్యమానం భూతైస్తమాత్మవంతం మహాబలం ।

హనూమంతం మహావేగం వహంత ఇవ దృష్టిభిః ॥ 5.61.4 ॥

రాఘవే చార్థనిర్వృత్తిం కర్తుం చ పరమం యశః ।

సమాధాయ సమృద్ధార్థాః కర్మసిద్ధిభిరున్నతాః ॥ 5.61.5 ॥

ప్రియాఖ్యానోన్ముఖాః సర్వే సర్వే యుద్ధాభినందినః ।

సర్వే రామప్రతీకారే నిశ్చితార్థా మనస్వినః ॥ 5.61.6 ॥

ప్లవమానాః ఖమాప్లుత్య తతస్తే కాననౌకసః ।

నందనోపమమాసేదుర్వనం ద్రుమశతాయుతం ॥ 5.61.7 ॥

యత్ తన్మధువనం నామ సుగ్రీవస్యాభిరక్షితం ।

అధృప్యం సర్వభూతానాం సర్వభూతమనోహరం ॥ 5.61.8 ॥

యద్ రక్షతి మహావీరః సదా దధిముఖః కపిః |
మాతులః కపిముఖ్యస్య సుగ్రీవస్య మహాత్మనః || 5.61.9 ||

తే తద్ వనముపాగమ్య బభూవుః పరమోత్కటాః |
వానరా వానరేంద్రస్య మనః కాంతం మహావనం || 5.61.10 ||

తతస్తే వానరా హృష్టా దృష్ట్యా మధువనం మహత్ |
కుమారమభ్యయాచంత మధూని మధుపింగలాః || 5.61.11 ||

తతః కుమారస్తాన్ వృద్ధాంజాంబవత్ప్రముఖాన్ కపీన్ |
అనుమాన్య దదౌ తేషాం నిసర్గం మధుభక్షణే || 5.61.12 ||

తే నిస్పృష్టాః కుమారేణ ధీమతా వాలిసూనునా |
హరయః సమపద్యంత ద్రుమాన్ మధుకరాకులాన్ || 5.61.13 ||

భక్షయంతః సుగంధీని మూలాని చ ఫలాని చ |
జగ్ముః ప్రహర్షం తే సర్వే బభూవుశ్చ మదోత్కటాః || 5.61.14 ||

తతశ్చానుమతాః సర్వే సుసంహృష్టా వనౌకసః |
ముదితాశ్చ తతస్తే చ ప్రనృత్యంతి తతస్తతః || 5.61.15 ||

గాయంతి కేచిత్ ప్రహసంతి కేచి -
న్నృత్యంతి కేచిత్ ప్రణమంతి కేచిత్ |
పతంతి కేచిత్ ప్రచరంతి కేచిత్
ప్లవంతి కేచిత్ ప్రలపంతి కేచిత్ || 5.61.16 ||

పరస్పరం కేచిదుపాశ్రయంతి
పరస్పరం కేచిదతిబ్రువంతి |
ద్రుమాద్ ద్రుమం కేచిదభిద్రవంతి
క్షితౌ నగ్రాన్నిపతంతి కేచిత్ || 5.61.17 ||

మహీతలాత్ కేచిదుదీర్ఘవేగా
 మహాద్రుమాగ్రాణ్యభిసంపతంతి |
 గాయంతమన్యః ప్రహసన్సుపైతి
 హసంతమన్యః ప్రరుదన్సుపైతి || 5.61.18 ||

తుదంతమన్యః ప్రణదన్సుపైతి
 సమాకులం తత్ కపిసైన్యమాసీత్ |
 న చాత్ర కశ్చిన్న బభూవ మత్తో
 న చాత్ర కశ్చిన్న బభూవ దృప్తః || 5.61.19 ||

తతో వనం తత్ పరిభక్ష్యమాణం
 ద్రుమాంశ్చ విధ్వంసితపత్రపుష్పాన్ |
 సమీక్ష్య కోపాద్ దధివక్తనామా
 నివారయామాస కపిః కపింస్తాన్ || 5.61.20 ||

స తైః ప్రవృద్ధైః పరిభర్తస్యమానో
 వనస్య గోప్తా హరివృద్ధవీరః |
 చకార భూయో మతిముగ్రతేజా
 వనస్య రక్షాం ప్రతి వానరేభ్యః || 5.61.21 ||

ఉవాచ కాంశ్చిత్ పరుషాణ్యభీత -
 మసక్తమన్యాంశ్చ తలైర్జఘాన |
 సమేత్య క్షైశ్చిత్ కలహం చకార
 తథైవ సామ్నోపజగామ కాంశ్చిత్ || 5.61.22 ||

స తైర్మదాదప్రతివార్యవేగై -
 ర్బలాచ్చ తేన ప్రతివార్యమాణైః |
 ప్రధర్షణే త్యక్తభయైః సమేత్య
 ప్రకృప్యతే చాప్యనవేక్ష్య దోషం || 5.61.23 ||

నఖైస్తుదంతో దశనైర్దశంత -

స్తలైశ్చ పాదైశ్చ సమాపయంతః |

మదాత్ కపిం తే కపయః సమంతా -

న్మహావనం నిర్విషయం చ చక్రుః || 5.61.24 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే ఏకషష్ఠితమః సర్గః ||